Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

9. října 2025 *

„Řízení o předběžné otázce – Policejní a justiční spolupráce v trestních věcech – Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV – Článek 4a odst. 1 – Postup předávání mezi členskými státy – Evropský zatýkací rozkaz – Podmínky výkonu – Důvody, pro které je možné výkon odmítnout – Povinný výkon – Výjimky – Pojem ‚soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí' – Doplňující trest policejního dohledu – Nedodržení podmínek uložených pro tento dohled – Rozhodnutí o přeměně policejního dohledu na trest odnětí svobody – Trest uložený v nepřítomnosti"

Ve věci C-798/23 [Abbottly] [i],

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Supreme Court (Nejvyšší soud, Irsko) ze dne 21. prosince 2023, došlým Soudnímu dvoru dne 21. prosince 2023, v řízení o výkonu evropského zatýkacího rozkazu vydaného na

SH,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení: F. Biltgen (zpravodaj), předseda senátu, T. von Danwitz, místopředseda Soudního dvora vykonávající funkci soudce prvního senátu, I. Ziemele, A. Kumin a S. Gervasoni, soudci,

generální advokát: J. Richard de la Tour,

za soudní kancelář: R. Stefanova-Kamiševa, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 9. ledna 2025,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za Minister for Justice: M. Browne, Chief State Solicitor, A. Burke, A. Joyce a C. McMahon, jako zmocněnci, ve spolupráci s: G. Gibbons, SC, a D. Perry, BL,

– za SH: R. Barron, SC, S. O'Mahony, solicitor, a B. Storan, BL,

– za rumunskou vládu: M. Chicu a E. Gane, jako zmocněnkyně,

– za Evropskou komisi: H. Leupold a J. Vondung, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: angličtina.

[i] Název projednávané věci je fiktivní. Neodpovídá skutečnému jménu žádné ze zúčastněných stran.

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 10. dubna 2025,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34) ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009 (Úř. věst. 2009, L 81, s. 24) (dále jen „rámcové rozhodnutí 2002/584“).

2 Tato žádost byla předložena v rámci řízení, v němž jde o to, aby byl v Irsku vykonán evropský zatýkací rozkaz vydaný na SH za účelem výkonu trestu odnětí svobody v Lotyšsku.

Právní rámec

Unijní právo

Rámcové rozhodnutí 2002/584

3 Článek 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, nadepsaný „Definice evropského zatýkacího rozkazu a povinnost jej vykonat“, stanoví:

„1. Evropský zatýkací rozkaz je soudní rozhodnutí, které vydal některý členský stát proto, aby jiný členský stát zatkl a předal vyžádanou osobu za účelem trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody.

2. Členské státy vykonají evropský zatýkací rozkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s ustanoveními tohoto rámcového rozhodnutí.

3. Tímto rámcovým rozhodnutím není dotčena povinnost ctít základní práva a obecné právní zásady zakotvené v článku 6 [SEU].“

4 Článek 4a tohoto rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Rozhodnutí vydaná v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezúčastnila osobně“, stanoví:

„1. Vykonávající soudní orgán může rovněž odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu vydaného za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, pokud se osoba nezúčastnila osobně soudního jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, pokud evropský zatýkací rozkaz neuvádí, že osoba v souladu s dalšími procesními požadavky vymezenými vnitrostátním právem vydávajícího členského státu:

a) byla včas

i) osobně předvolána, a tudíž informována o plánovaném datu a místu konání jednání soudu, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, nebo jiným způsobem skutečně převzala úřední informaci o plánovaném datu a místu konání jednání soudu tak, aby bylo možné jednoznačně určit, že o plánovaném jednání soudu věděla,

a

ii) informována, že rozhodnutí může být vyneseno, pokud se jednání soudu nezúčastní,

nebo

b) věděla o plánovaném jednání soudu a zmocnila svého právního zástupce, kterého si sama zvolila, nebo který jí byl ustanoven státem, aby ji na jednání soudu obhajoval, a tímto zástupcem byla skutečně na jednání soudu obhajována

nebo

c) poté, co jí bylo doručeno rozhodnutí a byla výslovně informována o svém právu na obnovení řízení nebo odvolání, které umožňují opětovné přezkoumání skutkové podstaty věci [přezkoumání věci samé] včetně nových důkazů a které mohou vést ke změně původního rozhodnutí[, přičemž dotčená osoba má právo se těchto příslušných řízení zúčastnit]:
   i) výslovně uvedla, že rozhodnutí nenapadne,

   nebo

   ii) nepodala návrh na obnovení řízení nebo odvolání v příslušné lhůtě

   nebo

d) neobdržela osobně toto rozhodnutí, avšak:
   i) toto rozhodnutí jí bude osobně doručeno neprodleně po jejím předání a bude výslovně informována o svém právu na obnovení řízení nebo odvolání, které umožňují opětovné přezkoumání skutkové podstaty věci [přezkoumání věci samé] včetně nových důkazů a které mohou vést ke změně původního rozhodnutí[, přičemž dotčená osoba má právo se těchto příslušných řízení zúčastnit],

   a

   ii) bude informována o lhůtě, ve které musí podat návrh na obnovení řízení nebo odvolání, jak stanoví příslušný evropský zatýkací rozkaz.

2. Pokud byl evropský zatýkací rozkaz vydán za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody za podmínek uvedených v odst. 1 písm. d) a dotyčná osoba předtím neobdržela žádné úřední informace o tom, že je proti ní vedeno trestní řízení, může tato osoba poté, co byla o obsahu evropského zatýkacího rozkazu informována, požádat, aby kopii rozsudku obdržela ještě před svým předáním. Vydávající orgán poskytne hledané osobě kopii rozsudku okamžitě poté, co byl o její žádosti informován, a to prostřednictvím vykonávajícího orgánu. V souvislosti s podáním žádosti hledané osoby nedojde ke zdržení postupu předávání ani ke zdržení rozhodnutí o výkonu evropského zatýkacího rozkazu. Rozsudek se dotyčné osobě poskytne pouze pro informaci; nelze to považovat za formální doručení rozsudku, ani za počátek lhůty pro podání návrhu na obnovení řízení nebo odvolání.

3. Pokud je osoba předávána za podmínek uvedených v odst. 1 písm. d) a tato osoba podala návrh na obnovení řízení nebo odvolání, přezkoumá se zadržení osoby čekající na obnovení řízení nebo

odvolací řízení podle práva vydávajícího členského státu z úřední povinnosti, nebo na žádost dotyčné osoby, a to až do ukončení příslušného řízení. Tento přezkum zahrnuje zejména možnost dočasného pozastavení nebo přerušení zadržení. Obnovené nebo odvolací řízení se zahájí v přiměřené lhůtě po předání.“

5 Článek 27 uvedeného rámcového rozhodnutí, nadepsaný „Případné stíhání za jiné trestné činy“, stanoví:

„1. Každý členský stát může oznámit generálnímu sekretariátu Rady, že se ve vztazích s jinými členskými státy, které provedly stejné oznámení, předpokládá, že byl dán souhlas k tomu, aby osoba byla stíhána, odsouzena nebo držena ve vazbě za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody za jiný trestný čin, než kvůli kterému byla předána a kterého se dopustila před svým předáním, neuvede-li v konkrétním případě vykonávající justiční orgán ve svém rozhodnutí o předání něco jiného.

2. Kromě případů uvedených v odstavcích 1 a 3 nelze osobu, která byla předána, stíhat, odsoudit nebo jinak zbavit svobody za jiný trestný čin, než kvůli kterému byla předána a kterého se dopustila před svým předáním.

3. Odstavec 2 se nepoužije v těchto případech:

a) neopustila-li vyžádaná osoba území členského státu, kterému byla předána, ve lhůtě do 45 dnů od svého konečného propuštění, i když k tomu měla příležitost, nebo vrátila-li se na území tohoto státu poté, co ho opustila;

b) trestný čin nelze potrestat trestem odnětí svobody nebo ochranným opatřením spojeným s odnětím osobní svobody;

c) trestní řízení nevede k uplatnění opatření omezujícího osobní svobodu;

d) mohl-li by osobě být uložen trest nebo opatření, které nezahrnují odnětí osobní svobody, zejména peněžitý trest nebo opatření místo tohoto trestu, i když tento trest nebo opatření mohou omezit její osobní svobodu;

e) pokud osoba souhlasí s předáním a popřípadě se současně zřekla uplatnění zásady speciality podle článku 13;

f) pokud se osoba po svém předání výslovně zřekla nároku na zásadu speciality, pokud jde o určité trestné činy spáchané před jejím předáním. Prohlášení o zřeknutí se musí být učiněno před příslušnými justičními orgány vystavujícího členského státu a zaznamenáno do protokolu v souladu s vnitrostátním právem tohoto státu. Prohlášení o zřeknutí se musí být vyjádřeno takovým způsobem, aby bylo zřejmé, že ho tato osoba učinila dobrovolně a s plným vědomím důsledků. Za tímto účelem má tato osoba právo na právního zástupce;

g) dá-li vykonávající justiční orgán, který osobu předal, svůj souhlas v souladu s odstavcem 4.

4. Žádost o souhlas se předá vykonávajícímu justičnímu orgánu společně s údaji uvedenými v čl. 8 odst. 1 a překladem uvedeným v čl. 8 odst. 2. Souhlas se udělí, podléhá-li trestný čin, kvůli němuž se žádá o souhlas, předání v souladu s tímto rámcovým rozhodnutím. Souhlas se zamítne z důvodů

uvedených v článku 3, jinak může být zamítnut jen z důvodů uvedených v článku 4. Rozhodnutí musí být přijato nejpozději do 30 dnů od obdržení žádosti.

V případech uvedených v článku 5 musí vystavující členský stát poskytnout stanovené záruky.“

Rámcové rozhodnutí 2009/299

6 Rámcové rozhodnutí 2009/299 změnilo rámcové rozhodnutí 2002/584 pokud jde konkrétně o osoby, o jejichž předání bylo požádáno z důvodu odsouzení v soudním jednání konaném v nepřítomnosti.

7 Článek 1 rámcového rozhodnutí 2009/299, nadepsaný „Účel a oblast působnosti“, zní takto:

„1. Účelem tohoto rámcového rozhodnutí je posílit procesní práva osob v trestním řízení, usnadnit justiční spolupráci v trestních věcech a zejména zlepšit vzájemné uznávání soudních rozhodnutí mezi členskými státy.

2. Tímto rámcovým rozhodnutím není dotčena povinnost ctít základní práva a obecné právní zásady zakotvené v článku 6 Smlouvy, včetně práva osob, proti nimž je vedeno trestní řízení, na obhajobu, a veškeré související povinnosti justičních orgánů zůstávají nedotčeny.

3. Tímto rámcovým rozhodnutím se zavádějí společná pravidla pro uznávání nebo výkon soudních rozhodnutí v jednom členském státě (vykonávající členský stát), byla-li vydána jiným členským státem (vydávající členský stát) v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba nezúčastnila osobně, podle ustanovení čl. 5 odst. 1 [rámcového rozhodnutí 2002/584] […]“

Irské právo

8 Článek 4a rámcového rozhodnutí 2002/584 byl do irského práva proveden článkem 45 European Arrest Warrant Act 2003 (zákon o evropském zatýkacím rozkazu z roku 2003). Ve znění tohoto zákona použitelném na původní řízení (dále jen „zákon o EZR“) tento článek 45 stanoví:

„Osoba nebude předána podle tohoto zákona, pokud se osobně nezúčastnila řízení, ve kterém byl vydán odsuzující rozsudek nebo opatření spojené s odnětím osobní svobody, za účelem jehož výkonu byl evropský zatýkací rozkaz vydán, ledaže jsou v tomto zatýkacím rozkaze uvedeny údaje požadované v písm. d) bodech 2, 3 a 4 formuláře zatýkacího rozkazu uvedeného v příloze [rámcového rozhodnutí 2002/584].“

9 Tabulka v článku 45 zákona o EZR uvádí ve čtyřech číslovaných bodech podmínky uvedené v článku 4a rámcového rozhodnutí 2002/584, za kterých může být osoba souzená v nepřítomnosti předána. Irské soudy upřesnily, že článek 45 zákona o EZR je opatřením k provedení unijního práva, které musí být vykládáno v souladu s tímto rámcovým rozhodnutím. Proto ačkoliv článek 45 zákona o EZR odkazuje na „řízení, ve kterém byl vydán odsuzující rozsudek nebo opatření spojené s odnětím osobní svobody“, je tento výraz v irském právu rovnocenný výrazu „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, jak je použit v rámcovém rozhodnutí.

Lotyšské právo

10 Článek 45 Krimināllikums (trestní zákon) ve znění použitelném ve věci v původním řízení (dále jen „lotyšský trestní zákon“), nadepsaný „Uvalení policejního dohledu“, stanovil:

„1) Policejní dohled je doplňujícím trestem, který může soud uložit jako povinné opatření za účelem dohledu nad chováním osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody a za účelem, aby jí byla uložena omezení stanovená policejním orgánem. V případech, kdy je osoba předčasně podmíněně propuštěna, začíná výkon dalšího trestu – policejního dohledu – okamžikem, kdy skončil dohled nad osobou po předčasném podmíněném propuštění.

2) Trest policejního dohledu se uloží pouze tehdy, je-li v případech stanovených ve zvláštní části tohoto zákona uložen trest odnětí svobody na dobu nejméně jednoho roku a nejvýše tří let.

3) Soud může na návrh správní komise vězeňského zařízení nebo policejního orgánu dobu trvání policejního dohledu zkrátit nebo dohled zrušit.

4) Pokud odsouzená osoba během výkonu doplňujícího trestu spáchala nový trestný čin, nahradí soud nevykonanou část doplňujícího trestu odnětím svobody a určí konečný trest v souladu s ustanoveními článků 51 a 52 tohoto zákona.

5) Pokud osoba, o jejímž policejním dohledu bylo rozhodnuto soudním rozhodnutím, poruší ustanovení tohoto opatření o dohledu ve zlé víře, může soud na návrh policejního orgánu nahradit nevykonanou část doplňujícího trestu odnětím svobody, přičemž dva dny policejního dohledu se počítají jako jeden den odnětí svobody.

6) Porušení ustanovení o policejním dohledu je spácháno ve zlé víře, pokud byla osobě za takové porušení uložena dvakrát v průběhu jednoho roku sankce ve správním řízení.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

11 V roce 2014 byl SH dvakrát odsouzen za dva trestné činy, přičemž v jednom případě rozhodoval Valmieras rajona tiesa (okresní soud ve Valmieře, Lotyšsko) a v druhém případě Jēkabpils rajona tiesa (okresní soud v Jēkabpilsu, Lotyšsko). Tato odsouzení byla dne 27. října 2015 sloučena do souhrnného trestu odnětí svobody v délce čtyř let a devíti měsíců s doplňujícím trestem policejního dohledu po dobu tří let, který podle lotyšského trestního práva začíná běžet od okamžiku, kdy SH vykoná trest odnětí svobody.

12 SH nesplnil povinnost, která mu byla uložena v rámci policejního dohledu, dostavit se do tří pracovních dnů po propuštění na policejní stanici, ačkoli byl předem upozorněn na to, že nedostavení se na příslušnou policejní stanici může vést k uložení správního trestu. Zemgales rajona tiesa (okresní soud v Zemgale, Lotyšsko) jej tedy ve dnech 11. a 27. května 2020 uznal vinným ze spáchání správního deliktu a uložil mu z tohoto důvodu dvě pokuty.

13 V případě dvou odsouzení během jednoho roku za nedodržení podmínek policejního dohledu stanoví lotyšské právo možnost, aby příslušný vnitrostátní soud změnil doplňující trest policejního dohledu na trest odnětí svobody o délce stanovené na základě pevného poměru, a sice jeden den odnětí svobody za dva dny dosud nevykonaného policejního dohledu.

14 V červnu 2020 podal příslušný útvar lotyšské policie k Zemgales rajona tiesa (okresní soud v Zemgale) návrh na přeměnu zbývající doby doplňujícího trestu policejního dohledu nad SH na trest odnětí svobody.

15 Dne 25. června 2020 bylo SH doporučeným dopisem zasláno do místa jeho úředního místě pobytu v Lotyšsku předvolání k soudu, ovšem neúspěšně. Tento dopis se vrátil dne 31. července 2020.

16 Dne 19. srpna 2020 se u Zemgales rajona tiesa (okresní soud v Zemgale) konalo jednání v nepřítomnosti SH. Téhož dne vydal tento soud rozhodnutí (dále jen „dotčené rozhodnutí“), kterým nařídil přeměnu dosud nevykonaného doplňujícího trestu policejního dohledu nad SH, tj. dvou let a dvou dnů, na trest odnětí svobody v trvání jednoho roku a jednoho dne. Toto rozhodnutí bylo zasláno SH, ale bylo vráceno jako nepřevzaté, a SH proti němu nepodal odvolání.

17 Dne 26. února 2021 vydal Zemgales rajona tiesa (okresní soud v Zemgale) vůči SH evropský zatýkací rozkaz (dále jen „dotčený evropský zatýkací rozkaz“) za účelem výkonu trestu odnětí svobody, který mu byl uložen dne 19. srpna 2020.

18 Rozsudkem ze dne 27. července 2022 High Court (Vrchní soud, Irsko) na základě ustanovení, kterým se do irského práva provádí čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, odmítl vyhovět žádosti o předání SH do Lotyšské republiky na základě dotčeného evropského zatýkacího rozkazu, kterou podal Minister for Justice and Equality (ministr pro spravedlnost a rovnost, Irsko).

19 Vzhledem k tomu, že Court of Appeal (Odvolací soud, Irsko) zamítl odvolání podané proti tomuto rozsudku ministrem pro spravedlnost a rovnost, podal uvedený ministr mimořádný opravný prostředek k předkládajícímu soudu, Supreme Court (Nejvyšší soud, Irsko).

20 Předkládající soud připomíná, že z čl. 1 odst. 2 rámcového rozhodnutí 2002/584 vyplývá, že výkon evropského zatýkacího rozkazu představuje pravidlo, kdežto odmítnutí jeho výkonu je pojato jako výjimka, která musí být vykládána striktně.

21 Uvedený soud má za to, že dotčené rozhodnutí lze postavit na roveň odvolání odkladu výkonu trestu, na které se v souladu s judikaturou Soudního dvora nevztahuje čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584. Soudní dvůr totiž v bodě 77 rozsudku ze dne 22. prosince 2017, Ardic (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026), judikoval, že pojem „rozhodnutí“ ve smyslu tohoto ustanovení se nevztahuje na rozhodnutí o výkonu či uplatnění dříve uloženého trestu odnětí svobody, jako je odvolání odkladu výkonu trestu, ledaže cílem a důsledkem tohoto rozhodnutí je změnit povahu nebo výši uvedeného trestu a orgán, který jej vydal, měl v tomto ohledu prostor pro uvážení.

22 Předkládající soud uvádí, že v projednávané věci začala doba policejního dohledu běžet od okamžiku, kdy SH vykonal trest odnětí svobody. Nebylo přijato žádné nové soudní rozhodnutí, které by měnilo povahu a výši dříve uloženého trestu odnětí svobody, vzhledem k tomu, že v případě nedodržení podmínek policejního dohledu se délka trestu odnětí svobody, který může být uložen, určuje aritmetickým výpočtem stanoveným lotyšským právem. Zemgales rajona tiesa (okresní soud v Zemgale) měl tedy pouze rozhodnout, zda má být uložen další trest odnětí svobody, jehož délku stanoví zákon. Z tohoto důvodu předkládající soud předběžně rozhodl, že není důvodné odmítnout předání SH, jelikož trest, který mu byl uložen dne 19. srpna 2020, podle něj nepředstavuje nový trest a nezměnil povahu ani výši dříve uloženého trestu odnětí svobody.

23 Předkládající soud má však pochybnosti v tom smyslu, že ačkoli perspektiva nového trestu odnětí svobody vyplývala z trestů dříve uložených SH a sloučených dne 27. října 2015, neznamená trest uložený dne 19. srpna 2020 pouze to, že SH je povinen vykonat část, resp. celý trest odnětí svobody, který mu byl původně uložen.

24 Za těchto okolností se Supreme Court (Nejvyšší soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Pokud se žádá o předání vyžádané osoby za účelem výkonu trestu odnětí svobody uloženého této osobě v důsledku porušení podmínek [doplňujícího] trestu policejního dohledu, který jí byl dříve uložen, za okolností, kdy soud, který tento trest odnětí svobody uložil, měl možnost uvážení, zda trest odnětí svobody uloží (avšak bez možnosti uvážení délky trestu, pokud by byl uložen), je řízení o uložení tohoto trestu odnětí svobody součástí ‚soudního jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí', pro účely čl. 4a odst. 1) rámcového rozhodnutí [2002/584]?

2) Bylo rozhodnutí o přeměně [doplňujícího] trestu policejního dohledu na trest odnětí svobody za okolností uvedených v první otázce rozhodnutím, jehož cílem či důsledkem byla změna povahy nebo výše trestu dříve uloženého vyžádané osobě, a konkrétně [doplňujícího] trestu policejního dohledu, který byl součástí jejího předchozího trestu, takže se na toto rozhodnutí vztahuje výjimka uvedená v bodě 77 [rozsudku ze dne 22. prosince 2017, Ardic (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026)]?“

Řízení před Soudním dvorem

25 Vzhledem k tomu, že právní zástupce SH informoval kancelář Soudního dvora o tom, že se jeho klient v současné době nachází ve vězení v Lotyšsku, zaslal Soudní dvůr rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 26. dubna 2024 předkládajícímu soudu žádost o informace s cílem zjistit, zda je odpověď na žádost o rozhodnutí o předběžné otázce nadále užitečná pro účely vyřešení sporu v původním řízení.

26 V odpovědi ze dne 10. května 2024 předkládající soud potvrdil, že SH je ve vězení v Lotyšsku a v rámci výkonu evropského zatýkacího rozkazu ze dne 17. února 2021 byl předán lotyšským orgánům, avšak uvedl, že jelikož SH nebyl předán na základě dotčeného evropského zatýkacího rozkazu, a nelze tedy vyloučit, že lotyšské orgány uplatní mechanismus souhlasu stanovený v článku 27 rámcového rozhodnutí 2002/584 za účelem výkonu trestu odnětí svobody uloženého SH dotčeným rozhodnutím, zůstává odpověď na žádost o rozhodnutí o předběžné otázce užitečná pro řešení sporu v původním řízení.

K předběžným otázkám

27 Podstatou obou otázek předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je, zda čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 musí být vykládán v tom smyslu, že pod pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, ve smyslu tohoto ustanovení spadá řízení, v jehož rámci může vnitrostátní soud nařídit, z důvodu nesplnění podmínek spojených s trestem policejního dohledu, k němuž byla dotyčná osoba dříve odsouzena vedle trestu odnětí svobody, přeměnu nevykonané části tohoto doplňujícího trestu na trest odnětí svobody, přičemž dva dny policejního dohledu se počítají jako jeden den odnětí svobody.

28 Úvodem je třeba připomenout, že rámcové rozhodnutí 2002/584 zavedením zjednodušeného a efektivnějšího systému předávání osob odsouzených pro porušení trestněprávních předpisů nebo podezřelých z jejich porušení směřuje k usnadnění a urychlení justiční spolupráce s cílem přispět k uskutečnění cíle, který byl Evropské unii vytčen, a sice stát se prostorem svobody, bezpečnosti a práva založeným na vysoké úrovni důvěry, která musí podle zásady vzájemného uznávání existovat mezi členskými státy [rozsudek ze dne 27. května 2019, PF (Nejvyšší státní zástupce Litvy), C-509/18, EU:C:2019:457, bod 36 a citovaná judikatura].

29 Uvedené rámcové rozhodnutí za tímto účelem stanoví v čl. 1 odst. 2 pravidlo, podle kterého jsou členské státy povinny vykonat evropský zatýkací rozkaz na základě zásady vzájemného uznávání a v souladu s ustanoveními tohoto rámcového rozhodnutí. Vykonávající justiční orgány tedy mohou až na výjimečné okolnosti výkon takového rozkazu odmítnout pouze v taxativně vyjmenovaných případech stanovených v tomto rámcovém rozhodnutí a k odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu může dojít pouze v případě nesplnění některé z podmínek taxativně stanovených v tomto rámcovém rozhodnutí. Zatímco výkon evropského zatýkacího rozkazu tedy představuje pravidlo, odmítnutí jeho výkonu je pojato jako výjimka, která musí být vykládána striktně [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2023, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Odsouzení v nepřítomnosti), C-396/22, EU:C:2023:1029, bod 36 a citovaná judikatura].

30 Konkrétně čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 představuje výjimku z pravidla, podle kterého je vykonávající justiční orgán povinen předat vyžádanou osobu vystavujícímu členskému státu, a musí být tudíž vykládán restriktivně [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. března 2023, Minister for Justice and Equality (Zrušení podmíněného odkladu), C-514/21 a C-515/21, EU:C:2023:235, bod 55].

31 Ze samotného znění čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 vyplývá, že vykonávající justiční orgán má možnost odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu vydaného za účelem výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody, pokud se dotyčná osoba nezúčastnila osobně soudního jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí, pokud evropský zatýkací rozkaz neuvádí, že jsou splněny podmínky vyjmenované v písm. a) až d) tohoto ustanovení (rozsudek ze dne 17. prosince 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, bod 38 a citovaná judikatura). Tento článek 4a tak omezuje možnost odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu, když přesně a jednotně vymezuje podmínky, za kterých nelze odmítnout uznání a výkon rozhodnutí vydaného v soudním jednání, kterého se dotyčná osoba osobně nezúčastnila [rozsudek ze dne 23. března 2023, Minister for Justice and Equality (Zrušení podmíněného odkladu), C-514/21 a C-515/21, EU:C:2023:235, bod 49 a citovaná judikatura].

32 V žádném z případů uvedených v čl. 4a odst. 1 písm. a) až d) rámcového rozhodnutí 2002/584 totiž výkon evropského zatýkacího rozkazu nezasahuje do práva dotyčné osoby na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces ani do práva na obhajobu, jak jsou zakotvena v článcích 47 a 48 Listiny základních práv Evropské unie [viz zejména rozsudek ze dne 23. března 2023, Minister for Justice and Equality (Zrušení podmíněného odkladu), C-514/21 a C-515/21, EU:C:2023:235, bod 73 a citovaná judikatura].

33 Článek 4a rámcového rozhodnutí 2002/584 má zajistit vysokou úroveň ochrany a umožnit vykonávajícímu orgánu uskutečnit předání dotyčné osoby navzdory její nepřítomnosti na jednání soudu, ve kterém byla odsouzena, při plném dodržení jejího práva na obhajobu (rozsudek ze dne 17. prosince 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, bod 39

a citovaná judikatura). Konkrétně z článku 1 rámcového rozhodnutí 2009/299 ve spojení s body 1 a 15 jeho odůvodnění výslovně vyplývá, že tento článek 4a byl do rámcového rozhodnutí 2002/584 vložen s cílem chránit právo obžalovaného osobně se účastnit trestního řízení, které je proti němu vedeno, a zlepšit vzájemné uznávání soudních rozhodnutí mezi členskými státy [rozsudek ze dne 23. března 2023, Minister for Justice and Equality (Zrušení podmíněného odkladu), C-514/21 a C-515/21, EU:C:2023:235, bod 50 a citovaná judikatura].

34 Před ověřením existence některého z případů uvedených v čl. 4a odst. 1 písm. a) až d) rámcového rozhodnutí 2002/584 však musí vykonávající justiční orgán určit, zda se jedná o situaci, kdy se vyžádaná osoba nezúčastnila osobně „soudního jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, ve smyslu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584.

35 Podle ustálené judikatury musí být výraz „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, uvedený v čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 chápán jako autonomní pojem unijního práva a na území Unie je třeba jej vykládat jednotně bez ohledu na způsob jeho kvalifikace v členských státech. Uvedený výraz musí být chápán tak, že se jím označuje řízení, které vedlo k přijetí soudního rozhodnutí, jímž byla osoba, jejíž předání je v rámci výkonu evropského zatýkacího rozkazu požadováno, pravomocně odsouzena [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. prosince 2023, Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Odsouzení v nepřítomnosti), C-396/22, EU:C:2023:1029, body 26 a 27 a citovaná judikatura].

36 Soudní dvůr rozhodl, že rozhodnutí o výkonu nebo uplatnění dříve uloženého trestu odnětí svobody nepředstavuje „rozhodnutí“ ve smyslu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, ledaže je jím dotčeno rozhodnutí o vině nebo je jeho cílem či důsledkem změnit povahu nebo výši tohoto trestu a orgán, který jej vydal, měl v tomto ohledu prostor pro uvážení [rozsudky ze dne 22. prosince 2017, Ardic, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, body 77 a 88, a ze dne 23. března 2023, Minister for Justice and Equality (Zrušení podmíněného odkladu), C-514/21 a C-515/21, EU:C:2023:235, bod 53].

37 Soudní dvůr konstatoval, že rozhodnutí, kterým byl zrušen odklad výkonu trestu odnětí svobody z důvodu, že dotyčná osoba porušila objektivní podmínku spojenou s tímto odkladem, a to spácháním nového trestného činu během zkušební doby, nepředstavuje rozhodnutí ve smyslu tohoto čl. 4a odst. 1, neboť ponechává tento trest beze změny, pokud jde o jeho povahu i výši. Kromě toho Soudní dvůr upřesnil, že vzhledem k tomu, že orgán pověřený rozhodnutím o takovém zrušení nemá opětovně přezkoumávat meritum věci, která vedla k odsouzení v trestním řízení, okolnost, že tento orgán má určitý prostor pro uvážení, není relevantní, pokud mu neumožňuje změnit výši nebo povahu trestu odnětí svobody, jak byly stanoveny v rozhodnutí, kterým byla vyžádaná osoba pravomocně odsouzena [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. března 2023, Minister for Justice and Equality (Zrušení podmíněného odkladu), C-514/21 a C-515/21, EU:C:2023:235, body 53 a 54 a citovaná judikatura].

38 Je třeba uvést, že takový výklad čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 je kromě toho v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva (viz zejména rozsudek ESLP, 21. října 2013, Del Río Prada v. Španělsko, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, § 89; rozsudek ESLP ze dne 10. listopadu 2022, Kupinskyj v. Ukrajina, CE:ECHR:2022:1110JUD000508418, § 47 až 52), podle které jednak řízení týkající se způsobů výkonu trestů nespadají do působnosti článku 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950, a jednak opatření přijatá soudem po uložení pravomocného trestu nebo během jeho výkonu lze považovat za „tresty“ ve smyslu této úmluvy pouze tehdy, pokud mohou vést

k novému vymezení nebo změně rozsahu původně uloženého trestu [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. března 2023, Minister for Justice and Equality (Zrušení podmíněného odkladu), C-514/21 a C-515/21, EU:C:2023:235, bod 58].

39 Pro určení, zda se opatření přijaté během výkonu trestu týká pouze způsobu výkonu trestu, nebo naopak ovlivňuje jeho rozsah, je třeba posoudit v každém jednotlivém případě, co skutečně znamenal uložený „trest“ ve vnitrostátním právu v rozhodné době, nebo jinými slovy, jaká byla jeho inherentní povaha (v tomto smyslu viz rozsudek ESLP, 21. října 2013, Del Río Prada v. Španělsko, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, § 85 a 90).

40 V projednávané věci bylo podle všeho základem pro vydání dotčeného evropského zatýkacího rozkazu dotčené rozhodnutí o přeměně doplňujícího trestu policejního dohledu na trest odnětí svobody. Předkládající soud v tomto ohledu vychází z předpokladu, že dotčené rozhodnutí se může podobat rozhodnutí o výkonu či uplatnění dříve uloženého trestu odnětí svobody, jako je zrušení odkladu výkonu trestu. Takové rozhodnutí nemusí spadat do působnosti čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584, jelikož jeho cílem či důsledkem není změna povahy nebo výše trestu dříve uloženého vyžádané osobě a orgán, který jej vydal, neměl v tomto ohledu prostor pro uvážení.

41 Je tedy třeba ověřit, zda lze dotčené rozhodnutí kvalifikovat jako „rozhodnutí o výkonu či uplatnění dříve uloženého trestu odnětí svobody“ ve smyslu judikatury citované v bodech 36 a 37 tohoto rozsudku, v kterémžto případě nepředstavuje „rozhodnutí“ ve smyslu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584.

42 V tomto ohledu z informací uvedených v předkládacím rozhodnutí a ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že podle čl. 45 odst. 1 lotyšského trestního zákona představuje policejní dohled doplňující trest, který může soud uložit osobě, jež byla odsouzena k trestu odnětí svobody, za účelem dohledu nad ní po jejím propuštění, přičemž tato osoba je povinna dodržovat podmínky stanovené policejním orgánem. Podle čl. 45 odst. 2 tohoto zákona lze tento doplňující trest uložit pouze osobě, která byla odsouzena k trestu odnětí svobody v délce nejméně jednoho roku a nejvýše tří let. Podle čl. 45 odst. 3 uvedeného zákona může být na návrh správní komise věžeňského zařízení nebo policejního orgánu doba trvání policejního dohledu zkrácena nebo může být tento dohled zrušen. Článek 45 odst. 4 tohoto zákona stanoví, že pokud odsouzená osoba během výkonu takového doplňujícího trestu spáchala trestný čin, nahradí soud nevykonanou část doplňujícího trestu odnětím svobody a určí konečný trest v souladu s ustanoveními lotyšského trestního zákona.

43 Podle čl. 45 odst. 5 a 6 lotyšského trestního zákona v podstatě platí, že pokud osoba, která vykonává doplňující trest policejního dohledu, porušila „ve zlé víře“ podmínky tohoto dohledu, to znamená, že jí byla z tohoto důvodu uložena sankce ve správním řízení dvakrát v průběhu jednoho roku, může soud na návrh policejního orgánu vedle uložení správní pokuty rozhodnout o přeměně zbývající části trestu policejního dohledu na trest odnětí svobody v délce rovnající se polovině počtu dní, které mají být ještě vykonány v rámci policejního dohledu. Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že tato ustanovení byla použita ve věci v původním řízení.

44 Z toho vyplývá, že lotyšské právo podle všeho rozlišuje, což ovšem musí ověřit předkládající soud, mezi rozhodnutím, kterým se ukládá trest odnětí svobody, a rozhodnutím o uvalení policejního dohledu, přičemž posledně uvedené rozhodnutí je ze své podstaty vždy doplňujícím trestem k trestu odnětí svobody. V projednávané věci byl SH dříve odsouzen k trestu odnětí svobody spojenému s doplňujícím trestem policejního dohledu, takže poté, co vykonal uložený trest odnětí

svobody, byl na něj uvalen policejní dohled. Dotčené rozhodnutí, kterým se SH ukládá trest odnětí svobody vypočtený na základě nahrazení dvou dnů policejního dohledu, který měl ještě vykonat, jedním dnem odnětí svobody, se tedy netýká výkonu či uplatnění dříve uloženého trestu odnětí svobody ve smyslu judikatury uvedené v bodech 35 a 36 tohoto rozsudku, nýbrž představuje samo o sobě nové rozhodnutí ukládající trest odnětí svobody, ke kterému nebyl SH do té doby odsouzen.

45 Situace dotčená v původním řízení se tedy liší od zrušení odkladu výkonu trestu odnětí svobody, jelikož v takovém případě je výkon trestu odnětí svobody od počátku podmíněně odložen, takže zrušení tohoto odkladu pouze umožňuje výkon dříve uloženého trestu odnětí svobody.

46 Tento závěr podporuje skutečnost, že podle relevantních ustanovení lotyšského práva uvedených v bodech 42 a 43 tohoto rozsudku toto právo podle všeho nestanoví mechanismus automatické přeměny trestu policejního dohledu na trest odnětí svobody, pokud dotyčná osoba poruší podmínky tohoto dohledu. Soud má totiž při rozhodování, zda na žádost policejního orgánu rozhodne o přeměně dosud nevykonaného doplňujícího trestu policejního dohledu na trest odnětí svobody, posuzovací pravomoc, a přeměna tedy není automatická.

47 Kromě toho, jak zdůraznil generální advokát v bodě 65 svého stanoviska, účelem trestu odnětí svobody uloženého případně v důsledku nedodržení podmínek doplňujícího trestu není potrestat původní trestný čin, za který byl jako doplňující trest uložen trest policejního dohledu, nýbrž potrestat konkrétní porušení podmínek spojených s posledně uvedeným trestem. Uvedený soud tedy musí po posouzení situace této osoby rozhodnout, zda tato porušení odůvodňují přeměnu opatření spočívajícího v policejním dohledu na trest odnětí svobody, či nikoli.

48 Rozhodnutí, kterým se ukládá trest odnětí svobody namísto doplňujícího trestu policejního dohledu, tudíž nepředstavuje rozhodnutí o výkonu či uplatnění dříve uloženého trestu odnětí svobody, ale musí být považováno za rozhodnutí, kterým se ukládá nový trest odnětí svobody, jehož povaha je jiná než v případě trestu, který byl stanoven původně.

49 Takové rozhodnutí musí být kvalifikováno jako „rozhodnutí“ ve smyslu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 a postup, na jehož konci bylo přijato, musí být v souladu s judikaturou Soudního dvora citovanou v bodě 35 tohoto rozsudku považován za spadající pod pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, ve smyslu tohoto ustanovení.

50 Jak totiž uvedl generální advokát v bodech 82 a 83 svého stanoviska, pro účely kvalifikace jako „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, ve smyslu čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 je podstatné, že postup přeměny trestu může vést k odnětí svobody, které sice bylo předvídatelné v případě nedodržení podmínek, s nimiž byl spojen trest policejního dohledu, avšak nebylo jako takové součástí původního odsouzení, a vyžadovalo tedy nové odsouzení, které nahrazuje to původní.

51 Je třeba dodat, jak zdůraznil generální advokát v bodě 81 svého stanoviska, že dotyčná osoba musí mít ve fázi řízení, jehož předmětem je rozhodnout o případné přeměně doplňujícího trestu policejního dohledu na trest odnětí svobody, možnost plně využít svého práva na obhajobu, aby mohla účinně uplatnit své stanovisko a mít vliv na konečné rozhodnutí, které může vést k odnětí osobní svobody. Tato osoba musí být zejména schopna osobně uvést skutkové a právní okolnosti, které by mohly vést příslušný soud k rozhodnutí, že k takové přeměně trestu nepřistoupí.

52 Předkládajícímu soudu dále přísluší ověřit, zda situace dotčená v původním řízení odpovídá některé z okolností uvedených v čl. 4a odst. 1 písm. a) až d) rámcového rozhodnutí 2002/584. V případě kladné odpovědi by byl irský vykonávající justiční orgán povinen souhlasit s předáním SH lotyšským orgánům.

53 Nicméně vzhledem k tomu, že SH již byl předán lotyšským orgánům na základě jiného evropského zatýkacího rozkazu, než je dotčený evropský zatýkací rozkaz, bude třeba, jak uvedl sám předkládající soud v odpovědi na žádost o informace, kterou mu zaslal Soudní dvůr, využít pro účely výkonu trestu odnětí svobody uloženého SH dotčeným rozhodnutím mechanismus souhlasu podle článku 27 rámcového rozhodnutí 2002/584.

54 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba odpovědět na položené otázky tak, že čl. 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí 2002/584 musí být vykládán v tom smyslu, že pod pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, ve smyslu tohoto ustanovení spadá řízení, v jehož rámci může vnitrostátní soud nařídit z důvodu nesplnění podmínek spojených s trestem policejního dohledu, k němuž byla dotyčná osoba dříve odsouzena vedle trestu odnětí svobody, přeměnu nevykonané části tohoto doplňujícího trestu na trest odnětí svobody, přičemž dva dny policejního dohledu se počítají jako jeden den odnětí svobody.

K nákladům řízení

55 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 4a odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009

musí být vykládán v tom smyslu, že

pod pojem „soudní jednání, ve kterém bylo vydáno dané rozhodnutí“, ve smyslu tohoto ustanovení spadá řízení, v jehož rámci může vnitrostátní soud nařídit z důvodu nesplnění podmínek spojených s trestem policejního dohledu, k němuž byla dotyčná osoba dříve odsouzena vedle trestu odnětí svobody, přeměnu nevykonané části tohoto doplňujícího trestu na trest odnětí svobody, přičemž dva dny policejního dohledu se počítají jako jeden den odnětí svobody.

Podpisy